

Цветелина Андреева

**ТРИТЕ ПЪРВИ –
Ким Мьонсун, На Хесок и Ким Уонджу
ФОРМИРАНЕ НА КОРЕЙСКАТА ЖЕНСКА ЛИТЕРАТУРА
В НАЧАЛОТО НА XX ВЕК**

София, 2021

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Научни редактори:

Проф. д-р Светла Къртева-Данчева

Доц. д-р Ирина Сотирова

Д-р Светослава Пейчева-Пенчева

이 책은 2021년도 한국학중앙연구원 해외한국학지원사업의 지원에 의하여 발간되었음(AKS-2021-P-012).

This publication was supported by the 2021 Korean Studies Grant Program of the Academy of Korean Studies (AKS-2021-P-012).

© Цветелина Вескова Андреева, автор, 2021

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

ISBN 978-619-01-0917-4

ЦВЕТЕЛИНА АНДРЕЕВА

ТРИТЕ ПЪРВИ-

Ким Мьонсун,
На Хесок и
Ким Уонджу

ФОРМИРАНЕ НА КОРЕЙСКАТА
ЖЕНСКА ЛИТЕРАТУРА
В НАЧАЛОТО
НА XX ВЕК

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод / 9

Глава 1

КОНФУЦИАНСТВОТО И ЖЕНСКАТА ЛИТЕРАТУРА ПРЕЗ ПЕРИОДА НА ЧОСОН (1392–1910) / 13

Конфуцианството и образованието в средновековна Корея	13
Мястото на жената в дома и извън него	19
Талантливите писателки на Чосон.....	34
Дворцова литература – разкази от първо лице за живота в кралските покои.....	36
Писмата – творческа традиция сред придворните дами	36
Анонимните дворцови мемоари – спомени за истински истории	37
Спомените на една корейска принцеса и историята на едно убийство	40
Наставления за жени – моралните напътствия на кралица Сохе	44
Ханши, шиджо и каса – шедьоврите на корейската поезия	47
Обобщение.....	58

Глава 2

ФОРМИРАНЕ НА СЪВРЕМЕННАТА КОРЕЙСКА ЖЕНСКА ЛИТЕРАТУРА / 61

Промени в областта на корейската икономика, общество и култура в края на XIX – началото на XX век.....	63
Отваряне на страната за външния свят и първите пътувания на корейци на Запад.....	66
Политика на управляващата върхушка и желание за реформи.....	68
Навлизване на християнството на Полуострова	76
Модерно образование	77
Поява на преводна литература.....	81
Женски печатни издания от началото на XX век	84
<i>Нова жена</i> – първата сцена на новите жени в Корея.....	85
Други женски печатни издания	92
Поява на <i>новата жена</i> в Корея.....	96
Обобщение.....	101

Глава 3

ЖИТЕЙСКИ ПЪТ И ТВОРЧЕСКИ ТЪРСЕНИЯ НА КИМ МЪОНСУН, НА ХЕСОК И КИМ УОНДЖУ / 105

От дъщеря на <i>кисенг</i> до първата писателка на Корея – Ким Мъонсун.....	109
Личната трагедия на писателката	109
Героините на Ким Мъонсун.....	111
Бунтарката На Хесок.....	121

Етапи в живота на авторката.....	121
Жената и нейният свят в произведенията на На Хесок.....	126
Търсещата Ким Уонджу.....	139
Бягството от действителността на писателката.....	139
Прогресивните идеи и нежният лиризъм в творчеството на Ким Уонджу.....	145
Обобщение.....	158
Заклучение.....	161

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1.

Подозрително момиче.....	167
--------------------------	-----

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. Статии

Апел за отваряне на девическо училище.....	175
Уводна статия от първи брой на списание <i>Нова жена</i> с автор Ким Уонджу.....	177
Статия на редактора Ким Уонджу от трети брой на <i>Нова жена</i> , 1920 г.	178
На Хесок: Признание за развод: до Чонгу.....	179

Приложение 3. Справочник

Показалец на използваните корейски имена	185
Показалец на имената на корейските вестници и списания от края на XIX – началото на XX век.....	188
Хронология на управление на кралете от Чосон	190

Библиография / 193

Увод

Доскоро съвременната корейска литература оставаше извън погледа на световния читател и едва в последното десетилетие благодарение на активната намеса от страна на корейската държава през последните години творбите от Страната на утринната свежест започнаха да стават все по-видими, ценени и харесвани. Независимо от световната популярност на много от съвременните корейски писатели, западните читатели са сериозно затруднени да разпознаят творбите им.

Тази относителна непопулярност е още по-осезаема, що се отнася до жените писателки. Причините за доскоро не-голямата слава на женската литература и в самата Корея се коренят в ценностната система на корейците и мястото, което заема жената в обществото по време на кралство Чосон (조선; 朝鮮 1392–1910), а именно – пределите на дома. Втората водеща причина е характерът на образованието, което получават мъжете и жените, и различната писменост, която използват. Независимо от наличието на изконната корейска азбука *хангъл* (한글) още от XV век, до края на XIX век мъжете предпочитат да използват класически китайски език. Тъй като за заемане на държавен пост се изискват познания и умения в творенето на литература по китайски образец, сферата става изцяло доминирана от мъже.

Обучението им обикновено започва още в невръстна възраст. На четири години момчетата вече трябва да могат да заучават голям брой класически китайски текстове. Години наред се готвят за успешното си явяване на изпитите за държавен пост и така освен държавници те са и учени. За разлика от тях жените остават слабо грамотни. Образованието им, ако изоб-

що получат такава, е напълно различно от това на мъжете и е фокусирано основно върху уменията на жената да спазва конфуцианските предписания, да ръководи дома и да изпълнява правилно ритуалите за почитане на предците. Единици са образованите жени, които могат да използват класически китайски език. От малкото достигнали до днес женски произведения от този период не бива да се прави извод, че жените в средновековна Корея не творят. Те създават поезия или проза, която обаче не напуска пределите на дома.

Ситуацията драстично се променя в началото на ХХ век след трансформациите, които настъпват в страната. През този бурен период се променят изцяло политическият строй и икономиката на страната, с тях и социалната организация на корейското общество. Конфуцианските предписания и патриархалните ценности, които лежат в основата на династията, започват да бъдат гледани с критично око от прозападно настроените корейци. В резултат корейските писателки вече имат възможност да се изявяват в литературни вестници и списания, както и в публичното пространство, като участват в движенията за просвещение, модернизиране и освобождаване на страната.

В настоящата книга е проследен процесът на формиране на съвременната корейска женска литература. Първите пишещи жени са не просто литературни таланти, но и носителки на новото и имат значителен принос за модернизирането на корейското общество. Днес корейските жени по-активно творят, а произведенията им се превеждат и публикуват в много държави. Все повече писателки получават литературни награди в страната и чужбина, а популярността им расте. За последните десет години най-престижната корейска награда за литература „И Сан“ е получена пет пъти от писателки. Наградата за 2019 г. също е присъдена на жена – авторката Юн Ихьон. Съвременната литература, създадена от жени, получава признание не само в страната, но и в чужбина. Такъв пример е романът на Шин

Кюнсук Моля те, *погрижи се за мама* (Шин, 2008), от който в Корея са продадени над един милион бройки, а произведението е преведено в над трийсет държави и печели любовта на читателите по света. Авторката е първата жена писател, която получава престижното отличие „Ман“ за азиатска литература. През 2017 г. Мин Джин Ли става финалистка в категорията художествена проза на престижния конкурс *Национална награда за книга* (National Book Award) в САЩ. Романът ѝ *Пачинко* (Мин, 2019) е преведен на 29 езика и попада в челните места на редица класации за предпочитани книги.

В следващите страници читателят ще се запознае с причините, които водят до изключването на жените до края на XIX век от литературната сцена, с основните социални норми, наложени от конфуцианството и с мястото на жената в обществото и в дома. Ще прочете творби на жени от времето на Чосон, които достигат до наши дни и доказват, че въпреки ограниченията, налагани от конфуцианските норми, в страната творят много талантиви писателки. В книгата се проследяват промените, които настъпват в края на XIX и началото на XX век в областта на корейската икономика, общество и култура. Разгледани са обстойно печатни издания от периода, с фокус върху женските вестници и списания. Анализирано е явлението „нови жени“ в страната – а именно образовани жени, които отхвърлят традиционните ценности. Творчеството на първите три корейски писателки на XX век е проследено чрез личния им бунт срещу половото неравенство в родината им. Обобщени са темите, които засягат произведенията им, разгледани са образите на героите, стилът, който използват, и предпочитаните жанрове. Направена е съпоставка между прозата на трите авторки и факторите, които оказват влияние върху формирането им като писателки. Представени са откритите сходства в тематично и стилово отношение, които доказват колко напредничави са идеите им и как чрез творчеството и живота си те защитават правата на жените да

бъдат третираны наравно с мъжете, да бъдат образовани и да решават сами съдбата си.

В приложенията читателят ще открие превод от корейски език на първия съвременен разказ, написан от жена, както и откъси от четири ключови статии, които доказват влиянието на първите писателки на Корея и приноса им за промяна на статуквото. Добавен е справочник с корейските имена на разгледаните учени и писатели, на споменатите в изследването вестници и списания, както и с хронологията на управление на владетелите от кралство Чосон. Необходимостта от това приложение е обоснована от спецификите в транскрипцията на корейските имена на български език. След написване с кирилица е невъзможно да бъде възстановено правилното изписване на името на корейски език. Приложението би улеснило следващи справки, които читателите на настоящето изследване биха искали да направят.

По отношение на предаването на корейските наименования е приложен подходът, предложен в *Транскрипция на корейските имена и думи в български текстове* (Колектив, 2018: 68–78).